

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

COLEGIUL NAȚIONAL ALEXANDRU IOAN CUZA

Strada Cuza-Vodă nr. 47, Focșani 620034, Vrancea, România

Test de selecție a elevilor pentru clasa a V-a

Proba de LIMBA ROMÂNĂ

25.05.2024

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru 1 oră.

Se dă textul:

Sunt treizeci și doi de ani, de când m-am întâlnit întâi cu marele meu învățător Ion Creangă. Eram un țănc bălănel, cu capul mare și privirea sfioasă. Și învățam la domnu Trandafir, într-o **odaie** care mi se părea atunci grozav de mare - pe care mai târziu, cu ani în urmă, am regăsit-o mică, meschină și întunecoasă. (...).

Cartea pe care mă năcăjam, urmarind cu degetul și cu priviri mirate buchi mari, întortochiate și cârligate ca niște găngăanii, era abecedarul lui Creangă. Era o carte fără imagini, încâlcită și **misterioasă**, pe care n-o mai puteam dezbate. Învățasem pe de rost aproape toate cuvintele normale, și-n fața mea era tot pâclă de nepătruns. Când, deodată, într-o zi, ca într-o scăpărare de lumină, i-am găsit cheia... (...)

-Vin cocoarele, zise domnu Trandafir. Și eu repetai, în minte, fericit, cuvântul acela nou... Băieți, urmă apoi învățătorul, astăzi e ca o zi de sărbătoare și avem să legăm si noi puțintel cartea de gard. Am să vă cetesc o poveste scrisă anume pentru voi, și care se cheamă *Capra cu trei iezi*. (...)

-Povestea asta, vorbi într-un târziu domnu Trandafir, e scrisă de Ion Creangă, cel care a făcut și cartea pe care se trudesb bucherii noștri. (Eu mă uitai cu coada ochiului la abecedarul meu). A scris el și alte multe lucruri. Eu îl cunosc pe Ion Creangă, urmă el cu oarecare mândrie. L-am văzut, vara trecută, la o adunare de învățători. Șă știți voi că el are un dar de la Dumnezeu de povestește așa de frumos: parcă ne-ar spune mama povești, în seri de iarnă, la gura sobei... În adunarea aceea, de care vă vorbesc, ne-a spus si nouă o poveste... Erau acolo o mulțime de oameni, și mai învățați și mai proști care de care mai vorbăreți. Și socoteau că lumea si Țara sunt în degetul lor cel mic și se întreceau în discursuri care de care mai înflorite. Atuncea s-a ridicat și cel care a scris *Capra cu trei iezi* și a zis așa: „Oameni buni, dați-mi voie să vă spun și eu o poveste...” (...)

Flăcăușii cei mari din clasa a cincea începură a râde zgomotos. Eu, pe furiș, deschisei cărticica mea cu gânganii cârligate și o privii cu neîncredere. Erau acolo, cătră sfârșit, si foi tainice cu tiparitură mărunță. Erau fără îndoială povești, ca aceea pe care ne-o cetise domnu Trandafir...

Mă întorsei cătră lecțiile mele chinuite, la paginile înnegrite și scrijelate cu unghia. Nu știu ce lumină a trecut din soarele primăverii în ochii mei. Nu știu ce înțelegere bruscă, izvorât din adâncimile mărunței mele ființi, a legat deodată ca un fulger, sunetele, semnele și cuvintele. Cu o clipă mai nainte eram ca în fața unor hieroglife. Acum, cu bătăi de inimă înțelegeam că am găsit cheia care deschide taina cetirii.

Acest ceas al luminii ș-al înțelegerii celei mari a rămas legat în amintirea mea cu Capra cu trei iezi și cu povestea ciubotarului. Mergând fericit spre casă, mă opream din loc în loc și priveam pâraiele primăverii care curgeau cântând și scânteind pe marginea drumului. Pe urmă deschideam abecedarul și-mi verificam descoperirea. ..

N-am îndrăznit multă vreme să spun nimănui nimic, nici despre epoca de întuneric, pe care o socoteam ca o infirmitate a inteligenței mele, nici despre cheia de aur pe care o găsisem într-o zi cu soare. Cum am ajuns acasă, m-am gheboșat asupra cărtuliei mele și-am izbutit îndată să scot din ceață Ursul păcălit de vulpe și Acul și barosul, poveștirile pentru copii ale lui Creangă, de la sfârșitul vechiului și uitatului său abecedar. De-atunci dragostea mea pentru marele meu învățător a rămas neștirbită.

(Mihail Sadoveanu - Cheia / Din volumul „În amintirea lui Creangă” 1920)

1. Scrie câte un cuvânt cu același sens pentru fiecare dintre termenii subliniați în text: *misterioasă, odaie*. 2p

2. Selectează un atribut, un predicat și un subiect din următoarea secvență: *Flăcăușii cei mari din clasa a cincea începură a râde zgomotos* 6p

3. Selectează din secvența dată, următoarele părți de vorbire: un substantiv, două adjective, un verb. Scrie ce parte de vorbire este fiecare cuvânt selectat: *Nu știu ce lumină a trecut din soarele primăverii în ochii mei. Nu știu ce înțelegere bruscă, izvorâtă din adâncimile mărunței mele ființi, a legat deodată ca un fulger, sunetele, semnele și cuvintele*. 8p

4. Transcrie din secvența *Vin cocoarele, zise domnu Trandafir* o propoziție simplă. Transformă această propoziție simplă în propoziție dezvoltată. 10p

B. 1. Formulează în enunțuri două idei principale/secundare din secvența scrisă îngroșat. 5p

2. Notează în 1-2 enunțuri o trăsătură a lui Ion Creangă, așa cum reiese din text. 7p

3. Explică în 20/30 de cuvinte afirmația De-atunci dragostea mea pentru marele meu învățător a rămas neștirbită. 7p

II. Redactează un text de minimum 10 rânduri în care să povestești o întâmplare reală sau imaginară despre cum ai învățat tu să citești. 15p

BAREM –Limba și literatura română

I.A.

1. Notarea sinonimelor corecte: 1p+ 1p= 2p
2. Selectarea corectă a părților de propoziție: 2p+2p+2p= 6p
3. Selectarea corectă a părților de vorbire: 2p+ 4p+2p= 8
4. Transcrierea corectă a propoziției simple: 5p (4p , 1p –redactare)
Transformarea în propoziție dezvoltată: 5p (4p, 1p redactare)

B.

1. Identificarea corectă a celor două idei: 2p+2p= 4p, 1p-redactare
2. Identificarea trăsăturii: 4p
Formularea în enunț: 1p
Redactare: 2p
3. Explicarea afirmației: 5p / 3p /1p
Redactare: 2p

II. Respectarea temei indicate: 5p /3p/1p

Originalitate: 5p /3p/1p

Redactare: 5p - așezare în pagină, lizibilitate 1p

-ortografie 2p

-punctuație 2p

